

Filozofski fakultet / Filosofija (2017) / MODERNI I SAVREMENI PRAVCI U ONTOLOGIJI

Naziv predmeta:	MODERNI I SAVREMENI PRAVCI U ONTOLOGIJI			
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova (P+V+L)
4579				
Studijski programi za koje se organizuje	Filosofija (2017)			
Uslovljenost drugim predmetima	Predmet "Moderni i savremeni pravci u ontologiji" nije uslovljen drugim predmetima.			
Ciljevi izučavanja predmeta	Upoznavanje studenata sa razvojem ontološke problematike u kontekstu moderne i savremene filosofije.			
Ishodi učenja	1. Pozna je smisao obnove ontološkog pitanja nakon „kopernikanskog obrta“ u modernoj filosofiji kao „filosofiji subjektivnosti“. 2. Demonstrira problematiku prelaza tradicionalnog ontološkog pojma substantia-e (hypo-keimenon) u moderni ontološki pojam subjectum-a (subjekt kao metafizički fundamentum inconcussum). 3. Analizira status ontološkog pitanja u njegovom savremenom istorijskom razvoju (od kartezijanske epistemološke egologije i njemačkog idealizma, preko egzistencijalizma i „filosofije života“, Hajdegerovog projekta fundamentalne ontologije, „jezičkog obrta“ u filosofiji, do Levinasove rehabilitacije subjektivnosti čovjekovog subjekta u „alterologiji“ kao fenomenologiji drugosti Drugog). 4. Prezentuje sadržaj temeljnih ontoloških pojmova (pojava i stvar po sebi, biće i bivanje, dijalektika, ponavljanje, onto-teo-logija, zaborav bivstvovanja, ontološka diferencija, događaj, istina kao aletheia vs. istina kao adequatio, egzistencijali i kategorijali, istoričnost, konačnost, totalitet, beskonačnost, asimetričnost, drugost... 5. Kritički promišlja odnos ontologije sa metafizikom, fenomenologijom, hermeneutikom, istorijom, logikom, naukom i tehnologijom. 6. Primjenjuje teorijska znanja u razumijevanju implikacija „fundacionalizma“ na čovjekov faktičko-istorijski život i samostalno promišlja savremene mogućnosti metafizičkog mišljenja.			
Ime i prezime nastavnika i saradnika	Nastavnik: doc. dr Dušan Krcunović Saradnik: doc. dr Dušan Krcunović			
Metod nastave i savladanja gradiva	Predavanja, rad na izvornim filozofskim tekstovima, komentari, dijaloz, kritičke refleksije i diskusije.			
Plan i program rada				
Pripremne nedjelje	Priprema i upis semestra			
I nedjelja, pred.	NOVOVJEKOVNO ZASNIVANJE ONTOLOGIJE – Dekart: novo zasnivanje ontologije, Barkli: Esse est percipii, Spinoza: supstancija i atributi.			
I nedjelja, vježbe	- Tumačenje i komentarisanje Dekartovih "Meditacija" ("Rasprave o metodi"), Barklijevih "Dijaloga između Hilasa i Filonusa" i odabranih poglavlja Spinozine "Etike". - Dijalog o "philosophia prima" u modernoj filosofiji i njenom zasnivanju u subjektu kao			
II nedjelja, pred.	DOGMATSKA METAFIZIKA - (empirizam i racionalizam). Hristijan Volf.			
II nedjelja, vježbe	- Tumačenje i komentarisanje Kantovih viđenja novije metafizike.			
III nedjelja, pred.	KANTOVO KRITIČKO ZASNIVANJE METAFIZIKE.			
III nedjelja, vježbe	- Tumačenje i komentarisanje odabranih poglavlja Kantove "Kritike čistog uma". - Rasprava o Kantovom tekstu "O skoro prihvaćenom otmenom tonu u filozofiji": "dva Platona" kod Kanta.			
IV nedjelja, pred.	HEGEL: PITANJE POČETKA U FILOSOFIJI – Bivstvovanje-bivanje-ništa. Hegel: bivstvovanje-po-sebi i bivstvovanje-za-sebe.			
IV nedjelja, vježbe	- Tumačenje i komentarisanje Hegelove "Nauke logike, I" i odabranih poglavlja iz "Enciklopedije filozofskih nauka". - Dijalog o "istoriji kao curriculum vitae onog apsolutnog".			
V nedjelja, pred.	KRITIKA METAFIZIKE: Kjerkegor, Niče.			
V nedjelja, vježbe	- Tumačenje i komentarisanje Kjerkegorovog spisa "Ponavljanje" i odabranih paragrafa Ničeove "Volje za moći". - Dijalog o pojmu "ponavljanja" i "vječitom vraćanju istog" kod Kjerkegora i Ničea. - Rasprava o Kjerkegorovoj kritici Hegela.			
VI nedjelja, pred.	NIKOLAJ HARTMAN: "Novi putevi ontologije": novi pojam realiteta, stupnjevitost i slojevita izgradnja svijeta.			
VI nedjelja, vježbe	- Tumačenje i komentarisanje Hartmanovog spisa "Novi putevi ontologije". - Rasprava o Hartmanovom pokušaju prevladavanja dihotomije realizam-idealizam u ontologiji.			
VII nedjelja, pred.	ONTOLOGIJA-ANTROPOLOGIJA-TEORIJA SAZNANJA - Problem slobode.			
VII nedjelja, vježbe	- Tumačenje i komentarisanje Hajdegerovog raskida sa novokantovstvom: disput Hajdeger-Kasirer u Davosu.			

VIII nedjelja, pred.	FENOMENOLOGIJA I ONTOLOGIJA: Martin Hajdeger - rehabilitacija ontologije, ponavljanje pitanja o smislu bivstvovanja Fundamentalna ontologija i egzistencijalna analitika, ontološki krug, načini bivstvovanja, bivstvovanje-u-svijetu Destrukcija metafizike (
VIII nedjelja, vježbe	- Tumačenje i komentarisanje odljeljaka iz "Bivstvovanja i vremena" (naročito 5. i 6. paragraf). - Dijalog o Hajdegerovom projektu fundamentalne ontologije. - Rasprava o Hajdegerovom "Okretu": oslobađanje od "rezidualne subjektivnosti". - Dijalog o Ha
IX nedjelja, pred.	KARL JASPERS - Metafizika i egzistencija.
IX nedjelja, vježbe	- Tumačenje i komentarisanje Jaspersovog "Uvoda u filozofiju egzistencije". - Dijalog o Jaspersovim ontološkim i egzistencijalnim pojmovima.
X nedjelja, pred.	H. G. GADAMER: ontologija i hermeneutika.
X nedjelja, vježbe	- Tumačenje i komentarisanje trećeg dijela Gadamerove knjige "Istina i metoda" i relevantnih tekstova. - Dijalog o Gadamerovom okretu ontologije ka jeziku.
XI nedjelja, pred.	PRAGMATISTIČKA KRITIKA ONTOLOGIJE - Pozitivizam (Djui) i ontologija (Vitgenštajn). Karnap: logička analiza jezika i metafizika.
XI nedjelja, vježbe	- Tumačenje i komentarisanje odabranih tekstova Djuia, Vitgenštajna i Karnapa. - Dijalog o Karnapovoj kritici Hajdegera.
XII nedjelja, pred.	KVAJN - Granice ontologije.
XII nedjelja, vježbe	- Tumačenje i komentarisanje Kvajnovih shvatanja.
XIII nedjelja, pred.	E. TUGENDHAT - Jezičko-analitička kritika ontologije. Formalna semantika i ontologija.
XIII nedjelja, vježbe	- Tumačenje i komentarisanje Tugendhatove knjige "Samosvest i samoodređenje". - Rasprava o "jezičkom obrtu" u filozofiji i status ontologije nakon njega.
XIV nedjelja, pred.	LEVINAS - Ontologija, totalitet i etika.
XIV nedjelja, vježbe	- Tumačenje i komentarisanje Levinasovih pojmova Isto i Drugo u djelu "Totalite i beskonačnost". - Dijalog o Levinasovom tekstu "Da li je ontologija fundamentalna". - Rasprava o Levinasovoj rehabilitaciji subjektivnosti čovjekovog subjekta i kritici zap
XV nedjelja, pred.	ZIZJULAS - Ontologija i teologija. * Druga provjera znanja: kolokvijum.
XV nedjelja, vježbe	- Tumačenje i komentarisanje hrišćanske personalno-relacione ontologije: da li je teologija ontička nauka? - Dijalog o Mojsijevom otkrivenju i savremenoj ontologiji. - Dijalog o mjestu hrišćanske ontologije ličnosti u kontekstu debate Levinas versus Haj
Opterećenje studenta	Nedjeljno 6 kredita x 40/30 = 8 sati Struktura: 4 sata predavanja 2 sata vježbi 2 sata individualnog rada studenta (za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije U semestru Nastava i završni ispit: (8 sati) x 16 = 128 sati Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet: 6 x 30 = 180 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 128 sati (nastava) + 16 sati (priprema) + 30 sati (dopunski rad).
Nedjeljno	U toku semestra
kredita x 40/30=0 sati i 0 minuta 0 sat(a) teorijskog predavanja 0 sat(a) praktičnog predavanja 0 vježbi 0 sat(a) i 0 minuta samostalnog rada, uključujući i konsultacije	Nastava i završni ispit: 0 sati i 0 minuta x 16 =0 sati i 0 minuta Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 0 sati i 0 minuta x 2 =0 sati i 0 minuta Ukupno opterećenje za predmet: x 30=0 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 30 sati (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmet) 0 sati i 0 minuta Struktura opterećenja: 0 sati i 0 minuta (nastava), 0 sati i 0 minuta (priprema), 0 sati i 0 minuta (dopunski rad)
Obaveze studenta u toku nastave	Redovno prisustvo predavanjima, aktivno učešće u radu na časovima vježbi i pisanje seminarskih radova.
Konsultacije	Nakon predavanja i vježbi.
Literatura	R, Dekart, Meditacije o prvoj filozofiji. B. de Spinoza, Etika. I. Kant, Kritika čistog uma. Predgovor I-om i II-om izdanju) G. V. F. Hegel, Nauka logike I (str. 71-109). N. Hartman, Novi putevi ontologije. M. Heidegger, Bitak i vrijeme. K. Jaspers, Filozofija (str. 535-679). L. Vitgenštajn, Tractatus logico-philosophicus. R. Karnap, „Prevladavanje metafizike logičkom analiizom jezika“, u: Čemu još filozofija?, str. 251-271. Kvajn, „O onome što jeste“, u: Z. Šikić, Novija filozofija matematike, Beograd 1987, 101-118. E. Tugendhat, Predavanja iz uvoda u jezičkoanalitičku filozofiju, str. 9-115.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje			- Seminarski rad: 10 bodova. - Kolokvijum: 20 bodova. - Prisustvo i rad na nastavi: 22 boda. Minimum za prelaznu ocjenu: 52 boda.			
Posebne naznake za predmet			Za dodatnu literaturu obratiti se profesoru.			
Napomena			Plan realizacije nastavnog programa po tematskim cjelinama i terminima studenti će dobiti na početku semestra.			
Ocjena:	F	E	D	C	B	A
Broj poena	manje od 50 poena	više ili jednako 50 poena i manje od 60 poena	više ili jednako 60 poena i manje od 70 poena	više ili jednako 70 poena i manje od 80 poena	više ili jednako 80 poena i manje od 90 poena	više ili jednako 90 poena